

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Klingsta förskola

Giltighetstid: 2021-11-30 – 2022-12-31

Ansvarig rektor: Susanne Richter

1. Syfte och bakgrund

Skolväsendet vilar på demokratins grund i vilken förskolan ingår. Skollagen konstaterar att förskolans uppgift är att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för dess miljö.

Alla skolformer ska varje år arbeta fram en plan som beskriver verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska utvärderas i efterföljande årsplan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

Mot bakgrund av detta har Klingsta förskola i sin likabehandlingsplan arbetat fram en handlingsplan som säger att förskolan inte tolererar någon form av diskriminering och kränkande behandling. Förskolan ska värna om alla människors lika värde vilket gör att all personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder samt skyldighet att arbeta målinriktat för att motverka, förebygga och förhindra att kränkande handlingar, diskriminering och trakasserier förekommer på förskolan.

2. Vision och arbetssätt

Klingsta förskola ska vila mot de normer och värden som beskrivs i skollag och styrdokument. Vistelsen på förskolan ska vara rolig och trygg. Atmosfären ska präglas av demokratiska värderingar, där alla visar varandra respekt, hänsyn, omtanke och omsorg. Det ska råda jämlikhet mellan alla individer och jämställdhet mellan könen. Egna och andras rättigheter ska synliggöras i ett mångfaldsperspektiv. Gemenskapen på förskolan ska berikas av allas olika förmågor. Alla ska ha förståelse för människors lika värde, oberoende av social bakgrund, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Förskolans arbetssätt:

- ha tydliga strukturer, rutiner och arbetssätt
- arbeta förebyggande
- hjälpa barnen att få kunskap om sociala färdigheter
- hjälpa barnen att skapa en positiv självkänsla och självtillit
- låta barn ha möjlighet att vara med och skapa regler.
- prata med barnen om hur vi är mot varandra och hur vi vill att andra ska vara mot oss
- hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor och att hitta strategier för att ta sig ur dem
- kartlägga miljöerna – vilket material finns, är miljön tillgänglig för alla, hur den är organiserad
- arbeta aktivt med värdegrundsfrågor i daglig undervisning och utbildning som t.ex. i samtal, i samling, vid matsituationer

- arbeta aktivt genom hela verksamhetsåret med att göra vårdnadshavarna trygga och medvetna om vårt arbete med likabehandlingsplan
- agera och ta reda på vad som hänt så snart vi får kännedom om att ett barn känner eller är utsatt

Barn har ofta en naturlig känsla för integritet och vi uppmuntrar dem till att stå upp för sina integritetsgränser. Barnen får verktyg för hur man bör och kan agera i olika situationer, träna att själv säga NEJ/STOPP men även att respekterar andra människors integritet.

Förskolan har ansvar att upptäcka, åtgärda och förebygga kränkande behandling. Förskolan ska arbeta med att få en tydlig struktur över likabehandlingsarbetet, att det ska vara ett levande dokument, som är känt av alla och som är en del av det dagliga arbetet.

En representant per avdelning ska ha huvudansvar att tillsammans med övriga pedagoger arbeta för att förskolans rutiner kring främjande-, förebyggande- och åtgärdande arbete mot mobbning och kränkande behandling följs och upprätthålls.

3. Kartläggning av riskområden

Vid kartläggningen framkommer det att utegården är en plats där barn kan känna sig otrygga, har vissa platser som är mer skymda än andra. Risken för konflikter och negativa ordväxlingar ökar.

De platser som är mest utsatta är bakom knuten vid solrosen samt lekstugorna. Vi ser även att det finns populära lektytor där det samlas många barn, tex. klätterställningen.

Ute förekommer det negativa "jagislekar" där barnen retas för att bli jagade. Ofta uppstår konflikt i denna lek. Inne ser vi att konflikt uppstår i olika rum då de stänger dörren och ingen pedagog är där.

Det uppstår konflikter eller meningsskiljaktigheter i dagliga möten och samspel som sker mellan barn. Barn blir osams och missnöjda när de inte får sin vilja igenom eller när de måste dela med sig av sina saker. Konflikter orsakas ofta av att barn inte ännu behärskar sättet att kommunicera och att de ännu inte har förmågan att sätta sig in i och respektera andras åsikter och känslor. Det är av stor betydelse att vi vuxna befinner oss där barnen är både ute på gården och inne. För vi vet att konflikter kan leda till kränkningar och när vi där barnen är blir färre konflikter. Med deltagande vuxna ger vi barnen pedagoger vistas bra förutsättningar för goda möten för lek och lärande. Pedagoger hinner även med att avstyra/ stötta barn i konflikter.

Lek i mindre grupper är även en framgångsfaktor. Det är viktigt att dela upp barnen strategiskt i mindre gruppkonstellationer under hela dagen, både ute och inne. Genom att dela upp barnen i de olika miljöerna minskar vi också risken för att konflikter ska kunna uppstå.

Att alla barn är allas barn - barnen ska kunna välja vem eller vart de vill leka och att vi pedagoger då kan vara trygga med vi är väl fördelade över hela gården och ser, hjälper och stöttar alla barn, om de behöver det, oavsett vilken avdelning de tillhör.

Vi ser också att vi behöver ha en tydligare struktur över vårt likabehandlingsarbete. För att främja detta arbete behöver vi tydliggöra detta på våra APT och ha det som en stående punkt.

4. Mål för arbetet

På Klingsta förskola ska alla känna sig trygga och sedda både inomhus och på förskolans gård. Pedagoger ska finnas nära barnen vid lek och undervisning. Det ska finnas många olika mötesplatser på förskolan där barnen får möjlighet att utveckla sin nyfikenhet och fantasi tillsammans. Vi ska bygga trygga och hållbara relationer till barn, vårdnadshavare och varandra på förskolan. Barnen ska möta glada pedagoger som ger framtidstro. Vår förskola ska kännetecknas av värme, engagemang och tillgänglighet.

5. Handlingsplan

- För att alla barn ska känna sig respekterade och lyssnade till behöver vi föra samtal i arbetslagen kring gemensamma förhållningssätt och bemötanden. Vi behöver hjälpa barnen med turtagning och att lyssna på varandra. Barnen ska också ges möjlighet till inflytande och delaktighet i undervisningen. Barnen ska känna sig hörda. Vi använder oss av stödtecken som ett naturligt inslag i undervisningen.
- För att förskolan ska vara en trygg plats behöver pedagoger finnas nära barnen i lek och undervisning utomhus. Vi ska påminna varandra mer om att sprida oss på gården och ansvara för alla barn. ”Alla barn är allas barn”.
- Barnen ska känna sig trygga inomhus och vi organiserar därför ofta barnen i mindre grupper. Pedagoger ska finnas nära och där barnen befinner sig. En positiv atmosfär ska råda, där vi hjälper barnen vid konfliktlösning och uppmuntrar kamratligt beteende.
- Pedagoger är öppna för feedback och påminnelser angående aktiv närvaro i lek och undervisning.
- Vi behöver föra återkommande samtal kring förskolans miljöer både utomhus och inomhus.
- Kartläggning av riskområden görs i oktober och i april. Avstämning sker vid arbetslagsledarmöte tillsammans med rektor. Likabehandlingsplanen revideras i oktober varje år.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Arbetet med kompisböckerna och stödtecken har visat på ett gott resultat i att barnen har börjat sätta gränser mellan varandra på ett bättre sätt. Vi fortsätter arbetet och delar barnen i mindre grupper både inne och ute. Vi arbetar kontinuerligt med att skapa goda lärmiljöer.

Genom att dela in barnen i mindre grupper, både inomhus och utomhus, minskar antalet konflikter och olyckshändelser där barn har gjort sig illa.

Pedagogerna behöver även fortsättningsvis påminna varandra om att vara nära barnen utomhus, för att hjälpa till med konflikthantering och bidra till ett utforskande tillsammans utomhus.

Vi arbetar aktivt med trygghet och trivsel och tycker oss se framsteg i arbetet.

7. Barns delaktighet i arbetet

Barnen har utifrån ålder deltagit i samlingar där de varit med och bestämt trivselregler för hållbara relationer. De yngsta barnen använder mer stödtecken för att kunna tydliggöra olika känslor. Alla barn tränar på att använda stödtecken och varit nyfikna på att lära in nya tecken.

8. Rutiner för akuta situationer

- Den som upptäcker eller får vetskap om händelsen reder ut situationen med barnen. Om kränkningen skulle vara av sådan art att rektor bör kontaktas så görs det.
- Föräldrar/vårdnadshavare informeras vid hämtning/lämning. om sammanhanget kräver ett mer formellt möte med vårdnadshavare så ordnas det.
- Skyndsamt anmälan till STELLA-systemet. Utöver anmälningskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärds skyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan Barnhälsoteamet behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar barn

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
- Vid behov, ta hjälp av ytterligare resurser inom kommunen.
- Viktigt att använda STELLA för inrapportering av kränkning/diskriminering.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och

heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

– särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

– särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av

diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.